

SEKTÖREL MEVZUAT DÜZENLEMELERİ BÜLTENİ

**Firmaların Yurt Dışı
Kaynaklı Dövizlerinin Türk
Lirasına Dönüşümünün
Desteklenmesi Hakkında
Tebliğde Değişiklik Yapıldı**

**Kısa Çalışma Ödeneği
Yönetmeliği Yayınlandı**

**İhracat Bedellerinin
TCMB'ye Satış
Yükümlülüğü Oranı Yüzde
40'tan Yüzde 30'a İndirildi**

**Enflasyon Düzeltmesine Esas
Alınacak Finansal Tablolara
Açıklık Getirildi**

**Genel Yönetim Sektörü
Kapsamı Uluslararası
Standartlara Göre
Güncellendi**

**Çin Menşeli Benzinli ve Hibrit
Motorlu Otomobillere Ek
Gümrük Vergisi Uygulanacak
Tütün Üretimi ve Ticaretinde
Düzenlemeler Yapıldı**

**Yurt İçinde Üretilen Kati Un
İhracatı Serbest Bırakıldı**

**Vergi Usul Kanunu Genel
Tebliğ'i'nde Değişiklik Yapıldı**

Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapıldı

8 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/14) ile firmaların döviz dönüşüm süreçlerine yeni düzenlemeler getirildi.

Tebliğin “Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde döviz dönüşüm desteği sağlanması” başlıklı 5'inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre, firmaların yurda getirdikleri yurt dışı kaynaklı dövizlerinin en az yüzde 40'ını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) sattıktan sonra, kalan döviz kur korumalı dönüşüm hesabında değerlendirme ve verdikleri taahhüt karşılığında Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2'si kadar döviz dönüşüm desteği alma imkanı kaldırılmıştır.

Tebliğin “Döviz alımı yapmama taahhüdünün yerine getirilmemesi” başlıklı 6'ncı maddesinde değişiklik yapılarak, döviz alımı yapmama taahhüdünün ihlali ve usulsüz işlem yapılması durumunda alınacak yaptırımlar ve bu yaptırımların ne kadar süreyle geçerli olacağı yeniden belirlenmiştir.

Döviz alımı yapılmaması taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri ile bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesi talepleri yaptırım tutarının ödendiği tarihe kadar kabul edilmeyecektir. Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanan veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlandırılmayacaktır ve bu firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri 3 yıl süre ile kabul edilmeyecektir.

Döviz dönüşüm desteği ödemesine aracılık eden ancak Merkez Bankasınca belirlenecek kontrol yükümlülüklerini yerine getirmeyen bankalar yaptırım tutarının Merkez Bankasına ödenmesinden sorumlu olacaklardır.

Çin Menşeli Benzinli ve Hibrit Motorlu Otomobillere Ek Gümrük Vergisi Uygulanacak

8 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 8639) ile yerli üretimin iç pazardaki payının yükseltilmesi ve korunması ile yurt içine yatırımların özendirilmesi amacıyla Çin menşeli benzinli ve hibrit binek otomobillere ilave gümrük vergisi uygulanmasına karar verildi.

Buna göre, 8703 Gümrük Tarife Pozisyonu altında sınıflandırılan konvansiyonel (içten yanmalı) ve hibrit binek otomobillerin Çin menşeli olanlarının ithalatında 'İthalat değerinin yüzde 40'ı veya 7 bin dolar/adetin yüksek olanı uygulanır.' şeklinde ilave gümrük vergisi uygulanması kararlaştırıldı.

Tütün Üretimi ve Ticaretinde Düzenlemeler Yapıldı

6 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tütün işleme tesisleri ve tütün ticaretine ilişkin kurallar güncellendi.

Buna göre, üretici tütünlerinin yazılı sözleşme esasına göre üretimi, alımı ve satımı, şekli ve içeriği Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesine göre yapılacak.

Yönetmeliğin 4. maddesinde yapılan değişiklikle işlenmiş tütün tanımı genişletildi. Artık, tütün bitkisinin herhangi bir bölümünün işlenmesi sonucu elde edilen tüm tütün ürünleri işlenmiş tütün olarak kabul edilecek. Ayrıca, işleme tesislerinin teknik ve ticari gereklilikleri de netleştirildi. Bu değişiklikler, tütün işleme süreçlerini daha da detaylandırıyor ve denetimleri artırıyor.

Yeni yönetmelikle birlikte, tütün ticareti yetki belgesi ve işleme tesisi kurma uygunluk belgelerine ilişkin ücretler belirlendi. Örneğin, tütün işleme tesisi kurma uygunluk belgesi bedeli 347.990 TL, faaliyet uygunluk belgesi bedeli ise 695.981 TL olarak belirlendi. Ayrıca, yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar için idari yaptırımlar uygulanacak. Suç teşkil eden fiiller tespit edilirse, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulacak.

İhracat Bedellerinin TCMB'ye Satış Yükümlülüğü Oranı Yüzde 40'tan Yüzde 30'a İndirildi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) tarafından ihracat bedellerinin ve döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin TCMB'ye satış yükümlülüğü oranları yüzde 40'tan yüzde 30'a indirildi. Düzenleme 10 Haziran 2024 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi.

Kısa Çalışma Ödeneği Yönetmeliği Yayınlandı

11 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan **Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik** ile kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartlarını kısmen esneten kanun değişikliği doğrultusunda uygulama yönetmeliği yayınlandı.

Buna göre, kriz çalışma sürelerini geçici olarak azaltan veya faaliyetlerini durduran işletmelere, sigortalı işçi sayısını koruma şartıyla verilen Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ) şartları yeniden belirlendi. Konuyla ilgili 2011'de çıkarılan yönetmelik yürürlükten kaldırılırken, yerine 14 maddelik yeni bir yönetmelik getirildi.

3 Şubat 2024'te Resmi Gazete'de yayımlanan 7495 sayılı kanun ile birlikte Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanma şartlarına genel salgın durumu da dahil edilmişti.

Yönetmeliğe göre genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz, salgın gibi zorlayıcı sebeplerle işyerinde kısa çalışma yapılmasını talep eden işveren SGK'ya başvuracak. Bu talepte krizin işyerine etkileri, zorlayıcı sebeplerle birlikte kısa çalışmaya tabi sigortalılarla ilgili liste bildirilecek.

Kısa çalışma süresi işyerinin haftalık normal çalışma süresinin üçte birinden az olamayacak. SGK işverenin talebini sebep ve şekil yönünden değerlendirecek.

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz, genel salgın ile dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebeplerin varlığı, işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarının iddia etmesi ya da bu yönde kuvvetli emarenin bulunması halinde, SGK tarafından karara bağlanacak.

Afetlerden doğrudan etkilenen işyerlerinin başvurularında SGK Yönetim Kurulu Kararı aranmayacak. Ancak afetten doğrudan etkilenmediği halde nakit darlığı, ödeme güçlüğü, pazar daralması ve stok artışı gibi sebeplerle KÇÖ'den yararlanmak amacıyla yapılan **başvurular doğrudan reddedilecek**.

Sigortalı; kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olması ve son üç yılda en az 450 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olması halinde Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanabilecek.

Günlük kısa çalışma ödeneğinin miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 150'sini geçmemek üzere, sigortalının son 12 aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 60'ı düzeyinde olacak. **Kısa Çalışma Ödeneği ödeme süresi 3 ayı aşamayacak.**

Yurt İçinde Üretilen Kati Un İhracatı Serbest Bırakıldı

Yurt içinde üretilen kati un ihracatı serbest bırakıldı. İhracat Eylül 2018'de durdurulmuştu. Buğday ve arpa ihracatı TMO'dan uygunluk almak şartıyla serbest bırakıldı. Ayrıca, buğday ithalatı 21 Haziran ile 15 Ekim 2024 arasında durduruldu.

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapıldı

12 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 562)** ile ödeme ve elektronik para kuruluşları ile ilgili düzenleme yapıldı.

Buna göre; 6361 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren finansman ve tasarruf finansman şirketleri ile 6493 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren ödeme ve elektronik para kuruluşları; Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'ne (BSMV) tâbi işlemleri için dekont, BSMV'ye tabi olan işlemleri dışında kalan KDV'ye tâbi teslim ve hizmetleri için fatura düzenleyecek.

Ödeme ve elektronik para kuruluşları ise, faaliyetlerine göre bir, üç, altı ay veya bir yıl gibi belirli hesap devreleri itibariyle, devre sonlarında düzenlenen hesap bildirim cetveli (ekstre) ile bildirilmesi mutad olan BSMV'ye tabi işlemleri için dekont yerine aynı bilgileri taşımak şartı ile hesap bildirim cetveli (ekstre) düzenleyebilecekler.

Enflasyon Düzeltmesine Esas Alınacak Finansal Tablolara Açıklık Getirildi

15 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan **Enflasyon Düzeltmesi Uygulayan Şirketlerde Esas Alınacak Finansal Tablolara İlişkin Tebliğ** ile 2023 ve sonrasındaki hesap dönemlerinde uygulanacak enflasyon düzeltmesine ilişkin olarak genel kurul ve yönetim organınca esas alınacak finansal tabloların belirlenmesi amaçlandı.

Finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen muhasebe standartlarına uygun hazırlamak zorunda olan şirketler tarafından kanunun 88'inci maddesine göre hazırlanan enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar esas alınacak.

Bu kapsam dışında kalan şirketlerde, 2023 yılı hesap dönemine ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun geçici 33'üncü maddesi ile Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 555) hükümleri uyarınca enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolarla enflasyon düzeltmesi uygulanmamış finansal tablolar birlikte dikkate alınacak.

Bu kapsamda, serbest yedek akçelerden ve dağıtılabılır diğer kaynaklardan zarar mahsubu sonrasında kalan değerlerden kar payı dağıtımı yapılması, sermaye artırımı ve azaltımı, birleşme, bölünme, tür değişikliği işlemleri ile sermaye kaybı ve borca batık olma durumlarının tespitinde enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar esas alınacak. 3. fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla kanun veya şirket sözleşmesine göre net dönem karının esas alındığı; kar ve kazanç payı dağıtımlarında, yedek akçe ayrılmasında, intifa senedi sahiplerine ödeme yapılması ile dönem içerisinde dağıtılmış olan kar payı avansına ilişkin hesaplamalarda enflasyon düzeltmesi uygulanmamış finansal tablolar kullanılacak.

Şirketin sermayesine ilişkin yapılacak değerlendirmelerde, ticaret siciline tescil edilmiş olan sermaye tutarı esas olacak.

Enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan sermaye düzeltmesi olumlu farkları, diğer öz sermaye kalemlerine ilişkin olumlu farklarla bunların dışında kalan iç kaynakların, enflasyon düzeltmesinden kaynaklı zararlar dahil zararlar ve olumsuz farkları aşan kısmı Türk Ticaret Kanununun 462. maddesi kapsamında sermayeye ilave edilebilecek.

Enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan sermaye düzeltmesi olumsuz farklarıyla enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan diğer olumsuz farklar ise genel kurulda alınacak karara istinaden, sermaye azaltımı yoluyla veya olumlu farklar yahut diğer iç kaynaklarla mahsup edilebilecek.

Tebliğ hükümleri uyarınca alınacak kararlarda, şirketin ve kardan pay alacakların vergisel yükümlülüklerine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı olacak.

Genel Yönetim Sektörü Kapsamı Uluslararası Standartlara Göre Güncellendi

15 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan **Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No:71) Genel Yönetim Mali İstatistiklerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 90)** ile genel yönetim sektörünün kapsamı uluslararası standartlara göre güncellendi.

Buna göre, genel yönetim sektörünün kapsamı uluslararası standartlara göre güncellenirken sektör kapsamına yeni kurumsal birimler eklendi. Geçmiş yıllara ait verileri de alınacak olan bu birimlerin tebliğ ekinde yer alması sağlandı.

Tebliğ ekinde "merkezi yönetim alt sektörü" başlığı altında listelenen "bütçe içi kurumların" veri giriş süreleri belirlenirken bütçe tahminlerinin birimlerden alınmasına ilişkin düzenleme yapıldı.

Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi amacıyla il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve mahalli idare birliklerine ait olup tebliğ ekindeki listede yer almayan şirketlerin verileri, Bakanlıkça talep edilebilecek ve kullanılacaktır.

Mahalli idareler ve sosyal güvenlik kurumları, bütçe tahminleri ile finansmanın ekonomik sınıflandırması tablolarını kasım ayı sonuna kadar Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi üzerinden Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderecekler.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ
sektorelpolitikalar@tim.org.tr